

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

6ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της την 1^η Σεπτεμβρίου 2021 με την εξής σύνθεση: Ειρήνη Αψοκάρδου Πρόεδρος και Εισηγήτρια, Ιωάννα Θεμελή και Μαργαρίτα Κανάβα Μέλη.

Για να εξετάσει την από 23.07.2021 με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) ΑΕΠΠ 1496/26-07-2021 Προδικαστική Προσφυγή του οικονομικού φορέα ... (εφεξής ο «προσφεύγων»), κατοίκου περιοχής ....

Κατά της ..., (εφεξής η «αναθέτουσα αρχή»), όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Με την προδικαστική προσφυγή ο προσφεύγων αιτείται την ακύρωση:

1. της υπ' αριθμ. 765-32/14-07-2021 απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής της αναθέτουσας αρχής, που περιλαμβάνεται στο απόσπασμα από το υπ' αριθμ.32/14-07-2021 Πρακτικό,
2. της υπ' αριθμ. 796-34/21-07-2021 απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής της αναθέτουσας αρχής, που περιλαμβάνεται στο Απόσπασμα από το υπ' αριθμ. 34/21-07-2021 Πρακτικό, καθώς και
3. κάθε άλλης συναφούς πράξης ή παράλειψης της Διοίκησης μεταγενέστερης ή προγενέστερης.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια Ειρήνη Αψοκάρδου

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1.Επειδή για την άσκηση της κρινόμενης προσφυγής έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο σύμφωνα με τα άρθρα 363 του Ν. 4412/2016 και 5 του Π.Δ. 39/2017, ποσού 600 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ..., την από 23/07/2021 πληρωμή στην Τράπεζα Πειραιώς και την εκτύπωση από τη

Αριθμός απόφασης: 1508/2021

σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών περί αυτόματης δέσμευσης), το οποίο και υπολογίζεται με βάση την εκτιμώμενη αξία του Τμήματος 5 της σύμβασης, ΔΗΜΟΣ ..., για το οποίο ασκείται η υπό εξέταση προσφυγή, ήτοι 24.547,32 ευρώ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ.

2. Επειδή η αναθέτουσα αρχή με την υπ' αριθμ. πρωτ. ... Διακήρυξη προκήρυξη δημόσιο ανοικτό ηλεκτρονικό διεθνή διαγωνισμό για την παροχή υπηρεσιών με τον τίτλο: «...», με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά αποκλειστικά βάσει τιμής, συνολικού προϋπολογισμού 1.261.061,95 ευρώ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ.

3. Επειδή η προκήρυξη της ως άνω σύμβασης απεστάλη με ηλεκτρονικά μέσα για δημοσίευση στις 16.04.2021 στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το δε πλήρες κείμενο της διακήρυξης καταχωρήθηκε στο Κεντρικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ) στις 16-04-2021 με ΑΔΑΜ ... καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου ο επίμαχος διαγωνισμός έλαβε αύξοντα αριθμό ΕΣΗΔΗΣ ....

4. Επειδή ο διαγωνισμός που προκήρυξε η αναθέτουσα αρχή ως εκ του αντικειμένου του, της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης και του χρόνου εκκίνησης της διαδικασίας, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου IV του Ν. 4412/2016, σύμφωνα με το άρθρο 345 του Ν. 4412/2016.

5. Επειδή η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή: α) έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα καθόσον κατατέθηκε στις 23.07.2021 στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, λαμβανομένου υπ' όψιν ότι η πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση κοινοποιήθηκε στους διαγωνιζόμενους στις 15-07-2021 και η δεύτερη προσβαλλόμενη στις 22-07-2021 β) ασκήθηκε με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του Π.Δ. 39/2017 και γ) κοινοποιήθηκε στην ΑΕΠΠ από την αναθέτουσα αρχή αυθημερόν με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 361 και τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 362 του Ν. 4412/2016, και την παρ. 1 εδ. α) του άρθρου 4 και την παρ. 2 του άρθ. 8 του Π.Δ. 39/2017.

6. Επειδή ο προσφεύγων, ως προσφέρων με αποδεκτή προσφορά για το Τμήμα 5 του διαγωνισμού, θεμελιώνει έννομο συμφέρον για την άσκηση προδικαστικής προσφυγής κατά της προσβαλλόμενης ως βλαπτόμενος, ως

Αριθμός απόφασης: 1508/2021

προς το μέρος που αφορά στην αποδοχή της προσφοράς του προσωρινού αναδόχου στο εν λόγω Τμήμα, ερειδόμενο στη ζημία του από τυχόν παράνομη συμμετοχή τρίτου στον διαγωνισμό και στο επιδιωκόμενο όφελος από την απόρριψη της προσφοράς του (βλ. ΕΑ ΣτΕ 1216/2006, πρβλ ΕΑ ΣτΕ 512/2002, 517/2001), επιδιώκοντας ευλόγως να του ανατεθεί η συγκεκριμένη σύμβαση.

Περαιτέρω, απαραδέκτως προβάλλονται οι αυτοί ισχυρισμοί της προσφυγής ως προς τα λοιπά Τμήματα 2, 3 και 4 για τα οποία έχει υποβάλει προσφορά ο οικονομικός φορέας «...» ελλείψει εννόμου συμφέροντος, δοθέντος ότι ο προσφεύγων δεν έχει υποβάλει προσφορά για τα Τμήματα αυτά.

Εξάλλου, η πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση αποδοχής της προσφοράς του έτερου οικονομικού φορέα για το Τμήμα 5 πρέπει, να επισημανθεί ότι ναι μεν είχε εκτελεστό χαρακτήρα, τον οποίο όμως έχει απωλέσει, καθώς έχει ενσωματωθεί στη μεταγενέστερη εκτελεστή απόφαση του διαγωνισμού της αποδοχής και της οικονομικής προσφοράς του ως άνω οικονομικού φορέα, ήτοι τη δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση της αναθέτουσας αρχής η οποία είναι και η επόμενη πράξη της σύνθετης διοικητικής ενέργειας ανάθεσης δημόσιας σύμβασης και η μόνη παραδεκτώς προσβαλλόμενη καθώς ο προσφεύγων εμπροθέσμως ασκεί την υπό εξέταση προσφυγή μετά την έκδοση αμφοτέρων των πράξεων, προβάλλοντας παραδεκτώς ισχυρισμούς τόσο για το στάδιο τεχνικής αξιολόγησης όσο και για το στάδιο αξιολόγησης των οικονομικών προσφορών που αφορούν στην αποδοχή της προσφοράς του έτερου οικονομικού φορέα (βλ. ΣτΕ 2197/1995 και Φ. ΑΡΝΑΟΥΤΟΓΛΟΥ, *Η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων*, Νομική Βιβλιοθήκη, 2^η έκδ., 2013, αρ. 71-77 επόμε., σελ.219, Ε. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ, *Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου*, Τόμ. 2, 13η έκδ., σελ. 111, αριθμ. 482, υποσημ.93).

7. Επειδή στις 23.07.2021 η αναθέτουσα αρχή προέβη στην προβλεπόμενη, από το άρθρο 9 παρ. 1 α του ΠΔ 39/2017, κοινοποίηση της υπό κρίση προσφυγής στον έτερο συνδιαγωνιζόμενο οικονομικό φορέα μέσω της «επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού.

8. Επειδή με την με αριθμό 1967/2021 Πράξη της Προέδρου του 6^{ου} Κλιμακίου, ορίσθηκε Εισηγητής και ημερομηνία συζήτησης και κλήθηκε η

Αριθμός απόφασης: 1508/2021

αναθέτουσα αρχή να υποβάλει τις απόψεις της επί του αιτήματος λήψης προσωρινών μέτρων και επί της υπό εξέταση προσφυγής.

9. Επειδή η αναθέτουσα αρχή στις 6.08.2021 απέστειλε μέσω ηλεκτρονικού μηνύματος στην ΑΕΠΠ τις απόψεις της επί της υπό κρίση προσφυγής τις οποίες κοινοποίησε στον προσφεύγοντα αυθημερόν.

10. Επειδή ο προσφεύγων στις 10.08.2021 υπέβαλε μέσω της επικοινωνίας του διαδικτυακού τόπου του διαγωνισμού υπόμνημα επί των απόψεων της αναθέτουσας αρχής. Το ως άνω υπόμνημα κατατέθηκε εμπροθέσμως σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 365 του ν. 4412/2016, όπως αυτό τροποποιήθηκε με το ν. 4782/2021, δοθέντος ότι οι απόψεις της αναθέτουσας αρχής κοινοποιήθηκαν στον προσφεύγοντα στις 6.08.2021 και, ως εκ τούτου, λαμβάνεται υπόψη από το αποφασίζον Κλιμάκιο.

11. Επειδή, σε συνέχεια των ανωτέρω, η προσφυγή νομίμως εισάγεται ενώπιον του 6^{ου} Κλιμακίου της ΑΕΠΠ σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 346 και 360 του ν. 4412/2016 και του άρθρου 3 του Π.Δ/τος 39/2017.

12. Επειδή στο υπό κρίση διαγωνισμό για το Τμήμα 5 του διαγωνισμού έλαβαν μέρος δύο οικονομικοί φορείς, ήτοι ο προσφεύγων και η «...», οι οποίοι υπέβαλαν τις με αριθμό συστήματος ... και ... προσφορές τους αντίστοιχα. Σύμφωνα με το υπ' αριθμ. 1/28.05.2021 Πρακτικό, η Επιτροπή Διαγωνισμού εισηγήθηκε την αποδοχή της προσφοράς του προσφεύγοντος, ενώ για την προσφορά του οικονομικού φορέα «...» διαπίστωσε, μεταξύ άλλων, ότι: *«[...]*Έχουν υποβληθεί 48 Πιστοποιητικά Επιθεώρησης του εξοπλισμού εφαρμογής γεωργικών φαρμάκων. Δεν φέρουν υπογραφή ιδιοκτήτη όλα τα Πιστοποιητικά. Τα περισσότερα φωτοαντίγραφα Πιστοποιητικών, που έχουν υποβληθεί με το φυσικό φάκελο, φέρουν επικύρωση από δικηγόρο, ενώ κάποια φέρουν τη σφραγίδα της Περιφέρειας για το πιστό φωτοαντίγραφο, κατά παράβαση του άρθρου 1, παρ. 2β, του ν. 4250/2014, σύμφωνα με το οποίο «υποβάλλονται και γίνονται υποχρεωτικά αποδεκτά ευκρινή φωτοαντίγραφα από αντίγραφα ιδιωτικών εγγράφων τα οποία έχουν επικυρωθεί από δικηγόρο, καθώς και ευκρινή φωτοαντίγραφα από τα πρωτότυπα όσων ιδιωτικών εγγράφων φέρουν θεώρηση από υπηρεσίες και φορείς της περίπτωσης α΄». Τα συγκεκριμένα ιδιωτικά έγγραφα δεν φέρουν στο πρωτότυπο κάποια θεώρηση από Δημόσια Υπηρεσία [...]».

Αριθμός απόφασης: 1508/2021

Τούτο δοθέντος και κατόπιν υποβολής δύο επιστολών από έτερους οικονομικούς φορείς, η Επιτροπή Διαγωνισμού κάλεσε την 9.06.2021 τον οικονομικό φορέα «...» προς παροχή διευκρινίσεων. Επί τη βάση δε των από 18.06.2021 διευκρινίσεων του εν λόγω συμμετέχοντος, η Επιτροπή Διαγωνισμού διαπίστωσε ότι «[...]δεσμεύτηκε να προσκομίσει υπογεγραμμένα, όσα Πιστοποιητικά Επιθεώρησης δεν φέρουν υπογραφή ιδιοκτήτη και επικυρωμένα από δικηγόρο, όσα φωτοαντίγραφα δεν φέρουν επικύρωση [...] Σύμφωνα με το άρθρο 102, παρ. 2, του Ν. 4412/2016, «η διευκρίνιση ή συμπλήρωση που μπορεί να γίνει αποδεκτή αφορά μόνο τις ασάφειες, επουσιώδεις πλημμέλειες ή πρόδηλα τυπικά σφάλματα που επιδέχονται διόρθωση ή συμπλήρωση...». Εν προκειμένω, η Επιτροπή θεωρεί ότι δεν πρόκειται για κάποια από τις ανωτέρω περιπτώσεις και δεν κάνει αποδεκτές τις διευκρινήσεις ως προς τον ιδιοκτήτη τρακτέρ, με τον οποίο έχει δημιουργηθεί το πρόβλημα. Επομένως, η Επιτροπή θεωρεί ότι για το συγκεκριμένο Τμήμα του έργου ο εργολάβος «...» δεν μπορεί να συγκροτήσει τα απαιτούμενα συνεργεία κατά την υποβολή της προσφοράς και θα πρέπει να οδηγηθεί σε απόρριψη για το Τμήμα αυτό (Διακήρυξη, παρ. 2.4.6.β)...» και αιτήθηκε τη νομική συνδρομή του δικηγόρου της αναθέτουσας αρχής. Μετά δε και την παροχή της νομικής άποψης δικηγόρου της Περιφέρειας, η Επιτροπή Διαγωνισμού επικαλούμενη και το άρθρο 73, παρ. 4η του Νόμου 4412/2016 εισηγήθηκε την απόρριψη της προσφοράς του οικονομικού φορέα «...». Ωστόσο, με την υπ' αριθμ. 765-32/14.07.2021 απόφαση η αναθέτουσα αρχή ενέκρινε εν μέρει το υπ' αριθμ. 1/28.05.2021 Πρακτικό και έκρινε αποδεκτή την προσφορά του οικονομικού φορέα «...».

Κατόπιν δε αποσφράγισης των οικονομικών προσφορών, με το υπ' αριθμ. 2/20.07.2021 Πρακτικό, η Επιτροπή Διαγωνισμού εισηγήθηκε την ανακήρυξη του οικονομικού φορέα «...» ως προσωρινού αναδόχου, μεταξύ άλλων, και για το Τμήμα 5 του διαγωνισμού, ο δε προσφεύγων κατατάχτηκε δεύτερος σε σειρά μειοδοσίας. Με την προσβαλλόμενη υπ' αριθμ. 796-34/21.07.2021 απόφαση, εγκρίθηκε το υπ' αριθμ. 2/20.07.2021 Πρακτικό.

13. Επειδή ο προσφεύγων με την υπό κρίση προσφυγή του, αναφέρει αυτολεξεί τα εξής: «[...] Α. ΠΑΡΑΒΑΣΗ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ [...]

Α1. Η ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΗΣ «...» ΔΕΝ ΠΛΗΡΕΙ ΤΑ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Η ... συμμετείχε στον εν λόγω διαγωνισμό υποβάλλοντας (5) προσφορές (μία προσφορά για κάθε ψεκαζόμενο Τμήμα) διεκδικώντας την ανάληψη εργολαβίας σε ΟΛΑ τα ψεκαζόμενα Τμήματα, όπως ορίζονται στην Διακήρυξη.

Όμως από την προσεκτική μελέτη των αποδεικτικών εγγράφων, που αυτή προσκομίζει και περιλαμβάνονται στις Τεχνικές Προσφορές της, σαφώς προκύπτει ότι οι Τεχνικές Προσφορές της είναι ελλιπείς, ψευδείς, πλαστές και παραβιάζουν κατάφορα τους όρους της Διακήρυξης, καθώς η ... δεν προσκομίζει τα απαιτούμενα από την Διακήρυξη έγγραφα και επιπλέον αδυνατεί να συγκροτήσει τα απαιτούμενα για κάθε Τμήμα συνεργεία ψεकाστών και άρα αδυνατεί να εκτελέσει το Έργο. Μάλιστα μέσα στις Προσφορές της συμπεριλαμβάνει πλαστά και άρα άκυρα αποδεικτικά έγγραφα.

Συνεπώς οι προσφορές της είναι άκυρες και απορριπτέες, συμπαρασύροντας σε ακυρότητα τις συμπροσβαλλόμενες αποφάσεις, που τις δέχτηκε και ολόκληρη τη σχετική διαδικασία.

Ειδικότερα: [...]

1β. Στην παράγραφο 2.4.3 Με τίτλο Περιεχόμενα Φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής-Τεχνική Προσφορά» και στην υποπερίπτωση αυτής με αριθμό 2.4.3.5 (σελ.23) ορίζεται ότι [...]

1γ. Σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ.2β Ν.4250/2014 περί Κατάργησης της υποχρέωσης επικυρώσεων αντιγράφων εγγράφων «.....υποβάλλονται και γίνονται υποχρεωτικά αποδεκτά ευκρινή φωτοαντίγραφα από αντίγραφα ιδιωτικών εγγράφων τα οποία έχουν επικυρωθεί από δικηγόρο, καθώς και ευκρινή φωτοαντίγραφα από τα πρωτότυπα όσων ιδιωτικών εγγράφων φέρουν θεώρηση από υπηρεσίες και φορείς της περίπτωσης α.»

Συνεπώς κάθε δικαιολογητικό της προσφοράς, εφόσον είναι ιδιωτικό, ήτοι προερχόμενο από ιδιώτη εκδότη, εφόσον υποβάλλεται σε αντίγραφο θα πρέπει πρώτα να έχει επικυρωθεί από δικηγόρο ή από τα εξουσιοδοτημένα όργανα.

Όμως στις Τεχνικές Προσφορές της η ..., όπως έχουν αναρτηθεί στο Σύστημα, προσκομίζει αντίγραφα (φωτοτυπίες ή φωτογραφίες) των

Αριθμός απόφασης: 1508/2021

Πιστοποιητικών Επιθεώρησης (ιδιωτικά έγγραφα) ΧΩΡΙΣ ΝΟΜΙΜΗ ΕΠΙΚΥΡΩΣΗ ΑΠΟ ΔΙΚΗΓΟΡΟ, όπως απαιτεί η Διακήρυξη (σελίδα 22 παραγ. 2.4.2.5). Οράτε ενδεικτικά: [...]

δ. Η παράγραφος 2.4.4. της Διακήρυξης «Περιεχόμενα Φακέλου «Οικονομική Προσφορά»/Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών» ορίζει: [...] Στη συγκεκριμένη περίπτωση, ο υποψήφιος ανάδοχος, αν και συνέταξε την οικονομική προσφορά του συμπληρώνοντας την αντίστοιχη ειδική ηλεκτρονική φόρμα του συστήματος, επιπλέον την συμπεριέλαβε στον φυσικό φάκελο, που κατέθεσε στην Επιτροπή διενέργειας διαγωνισμών μέσω του Τμήματος Προμηθειών και έλαβε αριθμό πρωτοκόλλου 39942/15793/27-05-2021, με αποτέλεσμα η Οικονομική Προσφορά του και οι προσφερόμενες τιμές να γίνουν γνωστές σε χρόνο πριν το άνοιγμα των οικονομικών προσφορών, που έλαβε χώρα την Τρίτη 20/7/2021, ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ στα μέλη της Επιτροπής διενέργειας του διαγωνισμού και στους υπαλλήλους του Τμήματος Προμηθειών, παραβιάζοντας έτσι την αρχή της μυστικότητας των προσφορών, της τυπικότητας του διαγωνισμού, της διαφάνειας και της αμεροληψίας της αναθέτουσας αρχής.

Συνεπώς η Οικονομική Προσφορά του υποψήφιου εργολάβου ... πάσχει ακυρότητας, καθότι παραβιάζει τους όρους της Διακήρυξης που έχουν τεθεί «επί ποινή ακυρότητας» και πρέπει να ακυρωθεί [...]

Συνεπώς οι προσβαλλόμενες πράξεις πρέπει να ακυρωθούν για το λόγο αυτό. [...]

14. Επειδή, η αναθέτουσα αρχή στις απόψεις της ισχυρίζεται ότι: «[...]Για λόγους διαφάνειας ,δημοσίου συμφέροντος και ίσης συμμετοχής όλων των Οικονομικών Φορέων θεωρήθηκε ότι έπρεπε να προχωρήσουν στην διαγωνιστική διαδικασία , όλες οι εταιρείες.

Ακολούθησε διαλογική συζήτηση κατά την οποία το μέλος κ. ... ανέφερε τα εξής:

«Έδωσα ένα περιθώριο (στην προηγούμενη απόφαση της οικονομικής επιτροπής) μη έχοντας σαφή εικόνα και με την προτροπή του κυρίου διευθυντή κυρίου ... ακόμα και για προσωρινούς μειοδότες, δεδομένης και της μεγάλης καθυστέρησης με πιθανόν το χάσιμο της φετινής χρονιάς της δασοπροστασίας. Που θα έχει σοβαρό οικονομικό αντίκτυπο στους αγρότες

Αριθμός απόφασης: 1508/2021

μας. Έδωσα το περιθώριο λοιπόν με την ελπίδα ότι μπορεί να προχωρήσει η διαδικασία τονίζοντας ότι υπάρχουν για την περίπτωση αδικίας ανώτερα όργανα με την απαραίτητη νομική γνώση αν χρειαστεί ΑΕΠΠ κλπ

Βλέποντας όμως τη συνέχεια (δεδομένου ότι στην οικονομική επιτροπή ο χρόνος ήταν ελάχιστος για ενημέρωση πλήρη) ότι υπάρχουν ενστάσεις και πιθανές παρανομίες σοβαρές, δεν συναινώ πλέον με το χειρισμό σας και θεωρώ ότι η δικαιοσύνη πρέπει να αποδοθεί από τα αρμόδια όργανα αν χρειαστεί.

Δυστυχώς η καθυστέρηση η μεγάλη της περιφερειακής αρχής δεν έδωσε τη δυνατότητα για άνετες χρονικές προθεσμίες και πίεσαν και την οικονομική επιτροπή σε πιθανά λάθος αποφάσεις.

Ψηφίζω λευκό λοιπόν, να το χειριστείτε εσείς το θέμα εδώ που το φέρατε μία και έχετε την ευθύνη για αυτό. »

Το μέλος κ. ... ψηφίζει λευκό σε σχέση με την έκφραση απόψεων στην Ανώτερη Αρχή Προδικαστικών Προσφυγών διότι η πληροφόρηση από την Περιφερειακή Αρχή που υπήρχε στην 1^η συνεδρίαση ήταν αντιφατική και ελλιπής, όπως φάνηκε και από την διαδικασία και τη συνέχεια αυτής [...].»

15. Επειδή στο υπόμνημά του ο προσφεύγων αναφέρει αυτολεξεί τα εξής: «[...] Από τα παραπάνω προκύπτει ότι η Αναθέτουσα Αρχή δεν δίνει κάποια ουσιαστική και τεκμηριωμένη απάντηση όσον αφορά τους ισχυρισμούς μου. Από τις απόψεις των μελών σαφώς προκύπτει ότι ουσιαστικά συνομολογεί ότι υπάρχει πρόβλημα με τις Προσφορές της ..., όμως αποφασίζουν να προχωρήσει στη διαδικασία του διαγωνισμού, χωρίς να αιτιολογούν την απόφασή τους.

Διόλου δεν διευκρινίζουν ποια τεχνικά χαρακτηριστικά της Προσφοράς της ... τους ώθησαν στην επιλογές τους, ούτε αιτιολογούν για ποιο λόγο επέλεξαν να μην εγκρίνουν το Πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού σχετικά με την απόρριψη της ... από το σύνολο του Διαγωνισμού και προτίμησαν να συγκαλύψουν τις ποινικά κολάσιμες πράξεις των εκπροσώπων της.

Από τις διαλογικές μεταξύ τους συζητήσεις και απόψεις, που σε καμία περίπτωση δεν αποτελούν αιτιολογία της προσβαλλόμενης απόφασης, αλλά ούτε και περιέχουν απάντηση στους δικούς μου ισχυρισμούς, προκύπτει ότι τα μέλη της Οικονομικής Επιτροπής, αν και γνώριζαν το περιεχόμενο των δύο

Αριθμός απόφασης: 1508/2021

επιστολών που εστάλησαν τόσο από τον ..., όσο και από την εταιρία ..., δηλαδή γνώριζαν ότι η ..., είχε καταθέσει πλαστογραφημένο ΠΙΝΑΚΑ Ι και είχε υποβάλει ψευδή δήλωση, αν και η Επιτροπή Διενέργειας του διαγωνισμού ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΜΕΝΑ και ΕΜΠΕΡΙΣΤΑΤΩΜΕΝΑ είχε εισηγηθεί την απόρριψη της ... από όλο τον διαγωνισμό, παρόλαυτά δεν ζήτησαν τον ενδελεχή έλεγχο των καταγγελλομένων, ούτε επιδίωξαν την πλήρη ενημέρωσή τους σχετικά με τις πλημμέλειες των προσφορών της .... αλλά δολίως ενεργώντας αποφάσισαν τη συνέχιση της εν λόγω ... στο επόμενο στάδιο του Διαγωνισμού. δηλαδή στο άνοιγμα των οικονομικών προσφορών και τελικά ανέθεσαν σε αυτήν εργολαβίες 3 Τμημάτων συνολικής αξίας σχεδόν 1.000.000 ευρώ. προφασισζόμενοι τάχα ότι υπηρετούν το δημόσιο συμφέρον .

Προσχηματικοί κρίνονται και οι ισχυρισμοί των μελών της Οικονομικής Επιτροπής ότι τάχα «για λόγους διαφάνειας και ίσης συμμετοχής όλων των Οικονομικών Φορέων θεωρήθηκε ότι έπρεπε να προχωρήσουν στην διαγωνιστική διαδικασία όλες οι εταιρείες».

Όμως, είναι ξεκάθαρο και πέρα από κάθε αμφισβήτηση ότι η συνέχιση στο Διαγωνισμό του υποψηφίου εργολάβου, που παρανομεί ουδόλως εξυπηρετεί τις παραπάνω αρχές, ούτε τη διαφάνεια ούτε την ισότητα. οι οποίες παραβιάστηκαν με τη συμμετοχή του παρανομούντος υποψηφίου.

Αναφορικά με τις πλημμέλειες της προσφοράς της εταιρίας ..., η αναθέτουσα αρχή δεν δίνει κάποια ουσιαστική και τεκμηριωμένη απάντηση όσον αφορά τους ισχυρισμούς μας.

Το ίδιο και στην με αριθμό Αριθμ. απόφασης ... απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής ... περί: «Έγκρισης απόψεων στην Αρχή Προδικαστικών Προσφυγών, τα μέλη της Επιτροπής περιορίζονται να εκφράσουν τις απόψεις ομολογώντας ουσιαστικά το αληθές των ισχυρισμών μου [...]Δηλαδή παραδέχονται ότι υπάρχει «περίπτωση αδικίας», ότι «υπάρχουν ενστάσεις και πιθανές παρανομίες σοβαρές», ότι λήφθηκαν «πιθανά λάθος αποφάσεις», ότι είχαν πληροφόρηση «ήταν αντιφατική και ελλιπή» κλπ [...].».

16. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 18 του ν.4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της

Αριθμός απόφασης: 1508/2021

αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης [...]».

17. Επειδή στο άρθρο 53 του ν.4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρθρων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών.

2. Τα έγγραφα της σύμβασης, πλην της προκήρυξης σύμβασης του άρθρου 63 και της προκαταρκτικής προκήρυξης του άρθρου 62 σε περίπτωση που χρησιμοποιείται ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού, περιέχουν ιδίως: [...] ιζ) τους απαράβατους όρους, απόκλιση από τους οποίους συνεπάγεται την απόρριψη της προσφοράς, [...] κ) τα απαιτούμενα αποδεικτικά μέσα (δηλώσεις, δικαιολογητικά κ.λπ.), [...]».

18. Επειδή στο άρθρο 91 του Ν.4412/2016 προβλέπεται ότι: «[...] 1. Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά:

α) Η οποία αποκλίνει από τα άρθρα 92 έως 100, και 102 έως 104 ή υποβλήθηκε κατά παράβαση των απαράβατων όρων περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, όπως οι όροι αυτοί ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης.

β) Η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή, εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και τη συμπλήρωση της, σύμφωνα με το άρθρο 102.

γ) Για την οποία ο προσφέρων δεν έχει παράσχει τις απαιτούμενες εξηγήσεις, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας ή η εξήγηση δεν είναι αποδεκτή από την αναθέτουσα αρχή, σύμφωνα με το άρθρο 102 [...]».

19. Επειδή στο άρθρο 94 του Ν.4412/2016 προβλέπεται ότι: «[...] 4. Στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων προμηθειών και γενικών υπηρεσιών ο φάκελος της τεχνικής προσφοράς περιέχει ιδίως τα έγγραφα και τα δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν την τεχνική επάρκεια, χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση των προσφορών και περιγράφονται στα έγγραφα της σύμβασης [...]».

Αριθμός απόφασης: 1508/2021

20. Επειδή το άρθρο 346 του Ν. 4412/2016 ορίζει ότι «Κάθε ενδιαφερόμενος, ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί σύμβαση των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 και έχει υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της ευρωπαϊκής ή εσωτερικής νομοθεσίας, έχει δικαίωμα να προσφύγει στην Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ), σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 360 και να ζητήσει προσωρινή προστασία, σύμφωνα με το άρθρο 366, ακύρωση παράνομης πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής, σύμφωνα με το άρθρο 367 ή ακύρωση σύμβασης η οποία έχει συναφθεί παράνομα, σύμφωνα με το άρθρο 368».

21. Επειδή το άρθρο 360 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι «1. Κάθε ενδιαφερόμενος ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί συγκεκριμένη σύμβαση του νόμου αυτού και έχει ή είχε υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της εσωτερικής νομοθεσίας, υποχρεούται, πριν από την υποβολή των προβλεπόμενων στον Τίτλο 3 ένδικων βοηθημάτων, να ασκήσει προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ κατά της σχετικής πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής».

22. Επειδή στην επίμαχη Διακήρυξη προβλέπεται ότι: «[...]1.3 Συνοπτική Περιγραφή φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της σύμβασης

Αντικείμενο της σύμβασης είναι η ανάθεση υλοποίησης του έργου: «Ανάδειξη εργολάβων για τον από εδάφους δολωματικό ψεκασμό ελαιοδέντρων στα πλαίσια του Προγράμματος Συλλογικής Καταπολέμησης του Δάκου της Ελιάς στην Περιφέρεια ... - Περιφερειακή Ενότητα ... για τα έτη 2021, 2022, 2023 με κωδικό CPV ..., συνολικού προϋπολογισμού 1.261.061,95 € χωρίς το ΦΠΑ ποσοστού 13% (αναλυτικότερα για το έτος 2021, 475.000,00 € με Φ.Π.Α., για το έτος 2022, 475.000,00 € με Φ.Π.Α. και για το έτος 2023, 475.000,00 € με Φ.Π.Α.) και με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα προσφορά αποκλειστικά βάσει τιμής.

Συγκεκριμένα ο διαγωνισμός αφορά την παροχή υπηρεσιών για την εκτέλεση του ανωτέρω έργου σε όλες τις ομάδες του Πίνακα II του Παραρτήματος II της Περιφερειακής Ενότητας ..., προϋπολογιζόμενης

Αριθμός απόφασης: 1508/2021

συνολικής αξία 1.261.061,95 € (χωρίς ΦΠΑ). Η έκταση του έργου αφορά την εκτέλεση έως 3,57 δολωματικών ψεκασμών /έτος (με δικαίωμα αύξησης ή μείωσης του αριθμού των ψεκασμών στην περίπτωση που οι κλιματολογικές συνθήκες ή το ύψος του δακοπληθυσμού το απαιτούν).

Το έργο χωρίζεται σε 5 ΤΜΗΜΑΤΑ, τα τμήματα που διαφοροποιούνται ως την προσφερόμενη τιμή ανά ψεκαζόμενο ή ανά προστατευόμενο ελαιόδεντρο, και αναλυτικά περιγράφονται στο Παράρτημα ΙΙ της παρούσας διακήρυξης και στο οποίο αναγράφονται, η προϋπολογισθείσα δαπάνη, ο αριθμός των ψεκαζόμενων ελαιοδένδρων, ο αριθμός ψεκαστικών συγκροτημάτων, και η ανώτερη προσφερόμενη τιμή ανά ψεκαζόμενο ή ανά προστατευόμενο ελαιόδένδρο.

Προσφορές υποβάλλονται για το σύνολο των ΤΜΗΜΑΤΩΝ είτε για μία είτε για περισσότερα τμήματα και θα υπογραφούν μέχρι 5 συμβάσεις.

Η συνολική εκτιμώμενη αξία των συμβάσεων που θα εκτελεστούν για την υλοποίηση του έργου ανέρχεται στο ποσό των 1.425.000,00€ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 13% (προϋπολογισμός χωρίς ΦΠΑ: 1.261.061,95 € και ΦΠΑ: 163.938,05€) [...] 2.4.2.3. Οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν με την προσφορά τους τα ακόλουθα:

(α) έναν (υπο)φάκελο με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής – Τεχνική Προσφορά» στον οποίο περιλαμβάνονται τα κατά περίπτωση απαιτούμενα δικαιολογητικά και η τεχνική προσφορά σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και την παρούσα.

(β) έναν (υπο)φάκελο με την ένδειξη «Οικονομική Προσφορά» στον οποίο περιλαμβάνεται η οικονομική προσφορά του οικονομικού φορέα και τα κατά περίπτωση απαιτούμενα δικαιολογητικά [...]2.4.2.5. Ο χρήστης - οικονομικός φορέας υποβάλλει τους ανωτέρω (υπο)φακέλους μέσω του Συστήματος, όπως περιγράφεται παρακάτω:

Τα στοιχεία και δικαιολογητικά για τη συμμετοχή του οικονομικού φορέα στη διαδικασία υποβάλλονται από αυτόν ηλεκτρονικά σε μορφή αρχείων τύπου .pdf και εφόσον έχουν συνταχθεί/παραχθεί από τον ίδιο, φέρουν ορατή μη κρυπτογραφημένη ψηφιακή υπογραφή σκληρής αποθήκευσης, χωρίς να απαιτείται θεώρηση γνησίου της υπογραφής. Από το Σύστημα εκδίδεται ηλεκτρονική απόδειξη υποβολής προσφοράς, η οποία αποστέλλεται στον

Αριθμός απόφασης: 1508/2021

οικονομικό φορέα με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Εντός τριών (3) εργασίμων ημερών από την ηλεκτρονική υποβολή των ως άνω στοιχείων και δικαιολογητικών προσκομίζονται υποχρεωτικά από τον οικονομικό φορέα στην αναθέτουσα αρχή, σε έντυπη μορφή και σε σφραγισμένο φάκελο, τα στοιχεία της ηλεκτρονικής προσφοράς τα οποία απαιτείται να προσκομισθούν σε πρωτότυπη μορφή σύμφωνα με τον Ν.4250/2014. Τέτοια στοιχεία και δικαιολογητικά είναι ενδεικτικά η εγγυητική επιστολή συμμετοχής, τα πρωτότυπα έγγραφα τα οποία έχουν εκδοθεί από ιδιωτικούς φορείς και δεν φέρουν επικύρωση από δικηγόρο, καθώς και τα έγγραφα που φέρουν τη Σφραγίδα της Χάγης (Apostille). Δεν προσκομίζονται σε έντυπη μορφή στοιχεία και δικαιολογητικά τα οποία φέρουν ψηφιακή υπογραφή, τα ΦΕΚ, τα τεχνικά φυλλάδια και όσα προβλέπεται από το ν. 4250/2014 ότι οι φορείς υποχρεούνται να αποδέχονται σε αντίγραφα των πρωτοτύπων.

Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητεί από προσφέροντες και υποψήφιους σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά την διάρκεια της διαδικασίας, να υποβάλλουν σε έντυπη μορφή και σε εύλογη προθεσμία όλα ή ορισμένα δικαιολογητικά και στοιχεία που έχουν υποβάλει ηλεκτρονικά, όταν αυτό απαιτείται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας. 2.4.3 Περιεχόμενα Φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής - Τεχνική Προσφορά»

Τα στοιχεία και δικαιολογητικά για την συμμετοχή των προσφερόντων στη διαγωνιστική διαδικασία περιλαμβάνουν:

2.4.3.1 την εγγύηση συμμετοχής, όπως προβλέπεται στο άρθρο 72 του Ν.4412/2016 και τα άρθρα 2.1.5 και 2.2.2 αντίστοιχα της παρούσας διακήρυξης.

2.4.3.2 το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (Ε.Ε.Ε.Σ.), όπως προβλέπεται στην παρ. 1 και 3 του άρθρου 79 του ν. 4412/2016. Οι προσφέροντες συμπληρώνουν το σχετικό πρότυπο ΕΕΕΣ το οποίο έχει αναρτηθεί, σε μορφή αρχείων τύπου XML και PDF, στη διαδικτυακή πύλη www.promitheus.gov.gr του ΕΣΗΔΗΣ και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της διακήρυξης (Παράρτημα III) [...]. 2.4.3.5 Πιστοποιητικό Επιθεώρησης του εξοπλισμού εφαρμογής γεωργικών φαρμάκων που εντάσσει τον εξοπλισμό στην Κατηγορία I ή II και να συνοδεύεται από αυτοκόλλητο σήμα

Αριθμός απόφασης: 1508/2021

καταλληλότητας (*sticker*), όπως προβλέπεται στην ΥΑ Ε8 1831/39763/2015 (ΦΕΚ Β' 671) [...]2.4.4 Περιεχόμενα Φακέλου «Οικονομική Προσφορά» / Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών

Στον (υπο)φάκελο με την ένδειξη «Οικονομική Προσφορά» περιλαμβάνεται η οικονομική προσφορά του οικονομικού φορέα.

Η Οικονομική Προσφορά υποβάλλεται ηλεκτρονικά επί ποινή αποκλεισμού στον (υπό)φάκελο «Οικονομική Προσφορά».

Η οικονομική προσφορά, συντάσσεται συμπληρώνοντας την αντίστοιχη ειδική ηλεκτρονική φόρμα του συστήματος. Στην συνέχεια, το σύστημα παράγει σχετικό ηλεκτρονικό αρχείο, σε μορφή *pdf*, το οποίο υπογράφεται ψηφιακά και υποβάλλεται από τον προσφέροντα. Τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην ειδική ηλεκτρονική φόρμα του συστήματος και του παραγόμενου ψηφιακά υπογεγραμμένου ηλεκτρονικού αρχείου πρέπει να ταυτίζονται. Σε αντίθετη περίπτωση, το σύστημα παράγει σχετικό μήνυμα και ο προσφέρων καλείται να παράγει εκ νέου το ηλεκτρονικό αρχείο *pdf* [...]2.4.6 Λόγοι απόρριψης προσφορών

Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά:

α) η οποία δεν υποβάλλεται εμπρόθεσμα, με τον τρόπο και με το περιεχόμενο που ορίζεται πιο πάνω και συγκεκριμένα στις παραγράφους 2.4.1 (Γενικοί όροι υποβολής προσφορών), 2.4.2. (Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών), 2.4.3. (Περιεχόμενο φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικής προσφοράς), 2.4.4. (Περιεχόμενο φακέλου οικονομικής προσφοράς, τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών) , 2.4.5. (Χρόνος ισχύος προσφορών), 3.1. (Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών), 3.2 (Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών κατακύρωσης) της παρούσας,

β) η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και την συμπλήρωσή της σύμφωνα με την παράγραφο 3.1.1. της παρούσας διακήρυξης,[...] ζ) η οποία παρουσιάζει ελλείψεις ως προς τα δικαιολογητικά που ζητούνται από τα έγγραφα της παρούσας διακήρυξης και αποκλίσεις ως προς τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές της σύμβασης [...] 3.1.2

Αριθμός απόφασης: 1508/2021

Αξιολόγηση προσφορών

Μετά την κατά περίπτωση ηλεκτρονική αποσφράγιση των προσφορών η Αναθέτουσα Αρχή προβαίνει στην αξιολόγηση αυτών μέσω των αρμόδιων πιστοποιημένων στο Σύστημα οργάνων της, εφαρμοζόμενων κατά τα λοιπά των κειμένων διατάξεων.

Ειδικότερα:

α) Η αρμόδια Επιτροπή καταχωρεί όσους υπέβαλαν προσφορές, καθώς και τα υποβληθέντα αυτών δικαιολογητικά και τα αποτελέσματα του ελέγχου αυτών σε πρακτικό, το οποίο υπογράφεται από τα μέλη του οργάνου.

β) Στη συνέχεια το αρμόδιο όργανο προβαίνει στην αξιολόγηση της τεχνικής προσφοράς, σύμφωνα με τους όρους των εγγράφων της σύμβασης και συντάσσει πρακτικό για την απόρριψη ή/και την αποδοχή των τεχνικών. Τα ανωτέρω υπό στοιχεία α και β στάδια μπορεί να γίνονται και ενιαία.

γ) Οι κατά τα ανωτέρω σφραγισμένοι φάκελοι με τα οικονομικά στοιχεία των προσφορών, μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης των λοιπών στοιχείων των προσφορών, αποσφραγίζονται κατά την ημερομηνία και ώρα που ορίζεται στην ειδική πρόσκληση. Για όσες προσφορές δεν κρίθηκαν αποδεκτές κατά τα προηγούμενα ως άνω στάδια α' και β' οι φάκελοι της οικονομικής προσφοράς δεν αποσφραγίζονται αλλά τηρούνται από την αναθέτουσα αρχή μέχρι την οριστική επίλυση τυχόν διαφορών που προκύπτουν από την ως άνω διαδικασία σύμφωνα με την παράγραφο 3.4. της παρούσας.

δ) Η Επιτροπή Αξιολόγησης προβαίνει στην αξιολόγηση των οικονομικών προσφορών και συντάσσει πρακτικό στο οποίο εισηγείται αιτιολογημένα την αποδοχή ή απόρριψή τους, την κατάταξη των προσφορών με βάση το οριζόμενο με την παρούσα κριτήριο ανάθεσης και την ανάδειξη του προσωρινού αναδόχου.

Εάν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με το αντικείμενο της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή απαιτεί από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας, κατά ανώτατο όριο δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται τα άρθρα 88 και 89 ν. 4412/2016.

Αριθμός απόφασης: 1508/2021

Στην περίπτωση ισότιμων προσφορών η αναθέτουσα αρχή επιλέγει τον ανάδοχο με κλήρωση μεταξύ των οικονομικών φορέων που υπέβαλαν ισότιμες προσφορές. Η κλήρωση γίνεται ενώπιον της Επιτροπής του Διαγωνισμού και παρουσία των οικονομικών φορέων που υπέβαλαν τις ισότιμες προσφορές, σύμφωνα με το άρθρο 90 παρ. 1 του Ν. 4412/2016.

Τα αποτελέσματα των ανωτέρω σταδίων επικυρώνονται με απόφαση/αποφάσεις του αποφαινόμενου οργάνου της αναθέτουσας αρχής, η οποία κοινοποιείται στους προσφέροντες μέσω του ΕΣΗΔΗΣ.

Κατά των ανωτέρω αποφάσεων χωρεί προδικαστική προσφυγή σύμφωνα με την παράγραφο 3.4. της παρούσας [...]».

23. Επειδή, κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά από τη νομολογία, η διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει το διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΕΣ Πράξεις VI Τμήματος 78/2007,19/2005,31/2003), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση των διατάξεων (όρων) αυτής, οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού και των κατακυρωτικών αυτού πράξεων (ΟΛΣΤΕ 2137/1993). Κατά συνέπεια, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνομολόγηση της σύμβασης, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία (ΕΣ Πράξη VI Τμήματος 78/2007).

24. Επειδή η υποχρέωση διαφάνειας έχει μεταξύ άλλων ως σκοπό να αποκλείσει τον κίνδυνο αυθαιρεσίας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής (βλ., C-278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL ECLI:EU:C:2015:228,σκ. 25 και απόφαση SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 25 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία) και ο σκοπός αυτός δεν θα επιτυχανόταν αν η αναθέτουσα αρχή μπορούσε να μην εφαρμόσει τους όρους στους οποίους η ίδια υποβλήθηκε (βλ., C-278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL ECLI:EU:C:2015:228,σκ. 27).

25. Επειδή η αρχή της ίσης μεταχείρισης προϋποθέτει, περαιτέρω, ότι όλοι οι όροι και τρόποι διεξαγωγής της διαδικασίας αναθέσεως πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία στην προκήρυξη του διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων, κατά τρόπον ώστε, αφενός να παρέχεται σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και κανονικά επιμελείς

Αριθμός απόφασης: 1508/2021

υποψηφίους η δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενό τους και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο και, αφετέρου, να καθίσταται δυνατός ο εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής αποτελεσματικός και επί ίσοις όροις έλεγχος του αν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα κριτήρια που διέπουν την εν λόγω σύμβαση (βλ., μεταξύ άλλων, για την αρχή της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων στο πλαίσιο ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων τις αποφάσεις: της 29ης Απριλίου 2004, *Επιτροπή κατά CAS Succhi di Frutta*, C-496/99 P, EU:C:2004:236, σκέψη 110, και της 12ης Μαρτίου 2015, *eVigilo*, C-538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 22ας Ιουνίου 1993, *Επιτροπή κατά Δανίας*, C-243/89, EU:C:1993:257, σκέψη 33, της 25ης Απριλίου 1996, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, C-87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 51, της 18ης Οκτωβρίου 2001, *SIAC Construction*, C-19/00, EU:C:2001:553, σκέψη 33, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, *Μηχανική*, C-213/07, EU:C:2008:731, σκέψη 45, της 24ης Μαΐου 2016, *MT Højgaard και Züblin*, C-396/14, EU:C:2016:347, σκέψη 37, της 25ης Απριλίου 1996, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, C-87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 54, της 12ης Δεκεμβρίου 2002, *Universale-Bau*, C-470/99, EU:C:2002:746, σκέψη 93, της 12ης Μαρτίου 2015, *eVigilo*, C-538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 29ης Μαρτίου 2012, *SAG ELV Slovensko* κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, *Manona*, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31).

26. Επειδή, περαιτέρω επιβάλλεται η εφαρμογή των όρων της διακήρυξης κατά τρόπο ενιαίο για όλους τους προσφέροντες κατά την υποβολή, αλλά και αξιολόγηση προσφορών (ΔΕΕ, απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2001, C-19/00 *Siac Construction Ltd*, Συλλογή 2001, σ. I-7725, σκέψεις 34 και 44 και απόφαση της 25ης Απριλίου 1996, C-87/94, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, Συλλογή 1996, σ. I-2043, σκέψη 54).

27. Επειδή οι όροι που τίθενται επί ποινή αποκλεισμού από τη διακήρυξη, αποτελούν δέσμια αρμοδιότητα της Επιτροπής Διαγωνισμού να αποκλείσει την παρουσιάζουσα έλλειψη/απόκλιση προσφορά (ΣτΕ 743/2000), σύμφωνα με την αρχή της ισότιμης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και της διαφάνειας της διαδικασίας, που επιβάλλει την εφαρμογή τους κατά τρόπο ενιαίο για όλους τους προσφέροντες κατά την υποβολή, αλλά και αξιολόγηση προσφορών (ΔΕΕ, απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2001, C-19/00 *Siac*

Αριθμός απόφασης: 1508/2021

Construction Ltd, Συλλογή 2001, σ. I-7725, σκέψεις 34 και 44 και απόφαση της 25ης Απριλίου 1996, C-87/94, Επιτροπή κατά Βελγίου, Συλλογή 1996, σ. I-2043, σκέψη 54).

28. Επειδή η αρχή της τυπικότητας, η οποία διέπει γενικά τη διενέργεια των διαγωνισμών (βλ. ΣΤΕ 2889/2011, 4343/2005 κ.ά. βλ. και Ε.Α. 228/2013, ΣΤΕ 111/2006, 597/2007 κ. ά.) εξυπηρετεί τις ανάγκες της διαφάνειας, της αποφυγής του κινδύνου αλλοίωσης των προσφορών και της ευχερούς εξέτασης και αξιολόγησής τους (Δ. Ράικος, *Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων*, Β΄ Έκδοση, Εκδόσεις ΣΑΚΚΟΥΛΑ, 2017, σελ. 195 επ.). Σύμφωνα, δε, με την εν λόγω αρχή, δεν επιτρέπεται να τεθούν εκποδών διατάξεις της διακηρύξεως, οι οποίες θεσπίζουν υποχρέωση υποβολής με την προσφορά ορισμένων στοιχείων που απαιτούνται επί ποινή αποκλεισμού από τον διαγωνισμό.

29. Επειδή, εξάλλου, σε περίπτωση που η ίδια η διακήρυξη χρησιμοποιεί όρους, όπως «*με ποινή αποκλεισμού...*», «*με ποινή απαραδέκτου...*», «*οι συμμετέχοντες πρέπει...*» ή άλλους παρόμοιους, είναι προφανές ότι οι όροι αυτοί θεωρούνται ουσιώδεις και συνεπώς οποιαδήποτε απόκλιση της προσφοράς από αυτούς οδηγεί σε απόρριψη της (βλ. Γνμδ ΝΣΚ 70/2002).

30. Επειδή στην υπό εξέταση προσφυγή ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι ο οικονομικός φορέας «...» υπέβαλε πιστοποιητικά επιθεώρησης, ήτοι ιδιωτικά έγγραφα, χωρίς την επικύρωση δικηγόρου και για τον λόγο αυτό η προσφορά της έπρεπε να έχει απορριφθεί.

Περαιτέρω, η αναθέτουσα αρχή στις απόψεις της ουδόλως αναφέρεται ειδικώς στον ως άνω ισχυρισμό.

31. Επειδή σύμφωνα με την επίμαχη Διακήρυξη, στο άρθρο 2.4.3.4 προβλέπεται ότι στο φάκελο δικαιολογητικών συμμετοχής-τεχνικής προσφοράς πρέπει να υποβληθεί, μεταξύ άλλων, πιστοποιητικό επιθεώρησης του εξοπλισμού εφαρμογής γεωργικών φαρμάκων. Επισημαίνεται ότι, από τη συνδυαστική εφαρμογή των όρων 1.4 και 2.4.2.5 της διακήρυξης με το άρθρο 1 του ν. 4250/2014 που διέπει τον ένδικο διαγωνισμό, προκύπτει ρητώς ότι τα ιδιωτικά έγγραφα που περιλαμβάνονται στο φάκελο των «δικαιολογητικών συμμετοχής-τεχνικής προσφοράς», πρέπει, επί ποινή απαραδέκτου, να υποβληθούν σε αντίγραφα επικυρωμένα από δικηγόρο. Εξάλλου, σύμφωνα

Αριθμός απόφασης: 1508/2021

με το άρθρο 2.4.6 ορίζεται ότι η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά η οποία δεν υποβάλλεται εμπρόθεσμα, με τον τρόπο και με το περιεχόμενο που ορίζεται, μεταξύ άλλων, στην παράγραφο 2.4.1 (Γενικοί όροι υποβολής προσφορών), 2.4.2. (Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών) και 2.4.3. (Περιεχόμενο φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικής προσφοράς) (περ. α), η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση (περ. β) καθώς και η οποία παρουσιάζει ελλείψεις ως προς τα δικαιολογητικά που ζητούνται από τα έγγραφα της παρούσης διακήρυξης και αποκλίσεις ως προς τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές της σύμβασης (περ. ζ).

32. Επειδή σύμφωνα με τα στοιχεία του φακέλου και δεν αμφισβητείται, ο οικονομικός φορέας «...» προσκόμισε για το Τμήμα 5 του διαγωνισμού 2 πιστοποιητικά επιθεώρησης εξοπλισμού εφαρμογής γεωργικών φαρμάκων, των ιδιοκτητών κκ. ... και ... τα οποία, ως βασίμως ισχυρίζεται ο προσφεύγων, δεν φέρουν επικύρωση από δικηγόρο.

33. Επειδή σύμφωνα με τα ως άνω διαλαμβανόμενα, τα ιδιωτικά έγγραφα της προσφοράς πρέπει να φέρουν επικύρωση από δικηγόρο προκειμένου να υποβληθούν παραδεκτώς σύμφωνα με τους όρους της Διακήρυξης. Συνεπώς, η αναθέτουσα αρχή όφειλε, κατά δέσμια αρμοδιότητα, σύμφωνα με τις αρχές της τυπικότητας, της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας να απορρίψει την προσφορά του οικονομικού φορέα «...» ήδη κατά το στάδιο αξιολόγησης των τεχνικών προσφορών για τον λόγο αυτό και, συνακόλουθα, ο οικείος λόγος της προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός.

34. Επειδή στην υπό εξέταση προσφυγή ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι η προσφορά του οικονομικού φορέα «...» έπρεπε να έχει απορριφθεί διότι αν και συνέταξε την οικονομική προσφορά του συμπληρώνοντας την αντίστοιχη ειδική ηλεκτρονική φόρμα του συστήματος, επιπλέον την συμπεριέλαβε στον φυσικό φάκελο, με αποτέλεσμα οι προσφερόμενες τιμές να γίνουν γνωστές σε χρόνο πριν το άνοιγμα των οικονομικών προσφορών τουλάχιστον στα μέλη της Επιτροπής διενέργειας του διαγωνισμού και στους υπαλλήλους του Τμήματος Προμηθειών, κατά παραβίαση της αρχής της

Αριθμός απόφασης: 1508/2021

μυστικότητας των προσφορών, της τυπικότητας του διαγωνισμού, της διαφάνειας και της αμεροληψίας.

Περαιτέρω, η αναθέτουσα αρχή στις απόψεις της ουδόλως αναφέρεται στον ως άνω ισχυρισμό.

35.Επειδή σύμφωνα με την επίμαχη Διακήρυξη, στο άρθρο 2.4.4. προβλέπεται ότι η οικονομική προσφορά του οικονομικού φορέα περιλαμβάνεται στον (υπο)φάκελο με την ένδειξη «Οικονομική Προσφορά», ενώ στο άρθρο 3.1.2 περιγράφεται η διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ανά στάδια. Εξάλλου, κατά τα λοιπά, ισχύει το αναφερόμενο στη σκέψη 31 άρθρο 2.4.6 της Διακήρυξης.

36.Επειδή σύμφωνα με τα στοιχεία του φακέλου, ως αναφέρεται ρητώς στο Πρακτικό 1 το οποίο ενσωματώνεται στην προσβαλλόμενη για την προσφορά του οικονομικού φορέα «...»: *«Στο φυσικό φάκελο είχε υποβληθεί και η οικονομική προσφορά, η οποία αφού μονογράφηκε από την Επιτροπή, τοποθετήθηκε σε ξεχωριστό φάκελο»*. Επομένως, βασίμως υποστηρίζει ο προσφεύγων ότι η οικονομική προσφορά υποβλήθηκε στον ίδιο φάκελο με την τεχνική προσφορά.

37.Επειδή, σύμφωνα με τα ως άνω διαλαμβανόμενα, η εν θέματι διαγωνιστική διαδικασία διεξάγεται μεν ηλεκτρονικά, αλλά ανεξαρτήτως του περιεχομένου του φυσικού φακέλου που οι συμμετέχοντες υποχρεούνται να υποβάλουν εντός τριών εργασίμων ημερών, από τους όρους της Διακήρυξης προκύπτει ρητώς ότι η διαδικασία διεξάγεται σε δύο διακριτά στάδια κατά τα οποία λαμβάνει χώρα η αξιολόγηση της τεχνικής και οικονομικής προσφοράς προκειμένου να διασφαλίζεται ότι δεν επηρεάζεται η αξιολόγηση των τεχνικών προσφορών από το ύψος της οικονομικής προσφοράς. Εξάλλου, η αποκάλυψη οικονομικών στοιχείων εκ μέρους διαγωνιζομένου πριν από την αποσφράγιση των οικονομικών προσφορών και κατά τον χρόνο που διαρκεί ακόμα το στάδιο αξιολόγησης των τεχνικών προσφορών επιφέρει τον αποκλεισμό αυτού από την περαιτέρω διαδικασία του διαγωνισμού, ανεξαρτήτως του κατά πόσον τα στοιχεία αυτά πράγματι ανταποκρίνονται, κατά το περιεχόμενό τους, στα περιλαμβανόμενα στον φάκελο της οικονομικής προσφοράς στοιχεία (ΣΤΕ 2283/06, 1452/2000, 2478/1997, Ε.Α. 326/08, 599/07, 1234/07, 1265/06, 44/05, ΔΕΦΑΘ 50/2013). Ως εκ τούτου, η

Αριθμός απόφασης: 1508/2021

αναθέτουσα αρχή όφειλε, κατά δέσμια αρμοδιότητα, να απορρίψει την προσφορά του οικονομικού φορέα «...» για το Τμήμα 5 ήδη από το στάδιο αξιολόγησης των τεχνικών προσφορών και ο οικείος λόγος της προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος.

38. Επειδή, σύμφωνα με τα ως άνω αναλυθέντα, η μη επικύρωση από δικηγόρο των πιστοποιητικών επιθεώρησης καθώς και η υποβολή της οικονομικής προσφοράς στον ίδιο φάκελο με την τεχνική προσφορά, κατά παράβαση των όρων της Διακήρυξης που έχουν τεθεί επί ποινή αποκλεισμού, παρέχουν αυτοτελές έρεισμα για την αποδοχή του αιτήματος της προσφυγής σχετικά με την απόρριψη της προσφοράς του οικονομικού φορέα «...» για το Τμήμα 5 και, για τον λόγο αυτό, παρέλκει ως αλυσιτελής η εξέταση των λοιπών λόγων της κρινόμενης προσφυγής κατά του εν λόγω οικονομικού φορέα (πρβλ. Ε.Α. ΣτΕ 326/2011, 1238, 1132, 420/2010, 750/2007. Βλ. και ΑΕΠΠ 818/2018, σκ. 62 και ΑΕΠΠ 839/2018, σκ. 53, 969/2019 σκ. 49, 1360/2020, σκ.48).

39. Επειδή γίνεται δεκτή εν συνόλω η εισήγηση.

40. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, η προδικαστική προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτή.

41. Επειδή, ύστερα από τα εκτεθέντα στην προηγούμενη σκέψη, πρέπει να επιστραφεί το παράβολο που κατέθεσε ο προσφεύγων (άρθρα 363 παρ.5 του ν.4412/2016 και 5 του ΠΔ 39/2017).

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την προδικαστική προσφυγή.

Ακυρώνει την υπ' αριθμ. 796-34/21-07-2021 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της αναθέτουσας αρχής, κατά τα αναφερόμενα στο σκεπτικό της παρούσας.

Ορίζει την επιστροφή του παραβόλου ποσού εξακοσίων (600) ευρώ.

Αριθμός απόφασης: 1508/2021

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε την 1^η Σεπτεμβρίου 2021 και εκδόθηκε στις 21 Σεπτεμβρίου 2021 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Η Πρόεδρος
ΕΙΡΗΝΗ ΑΨΟΚΑΡΔΟΥ

Ο Γραμματέας
ΓΕΩΡΓΙΟΣ-ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ